

OVERZICHT BELEIDSBRIEVEN 2026

OCW

[Beleidsbrief OCW: Kabinet investeert in kennis, basisvaardigheden, creativiteit en kritisch denken](#)

Wat staat er in de brief?

Talentontwikkeling, artistieke vrijheid, de drieslag autonome kunst, maatschappelijke inzet en economische waarde van onze sector is allemaal terug te vinden in de brief. De brief is opgebouwd langs de domeinen van het departement: onderwijs, wetenschap, cultuur, media en emancipatie.

Veel aandacht gaat uit naar samenwerking met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en sector. De brief kan gelezen worden als een handreiking. Als we het zo interpreteren dan biedt dat haakjes om zaken verder in te vullen en uit te werken.

Bij onderwijs is er aandacht voor basisvaardigheden die kinderen moeten leren. Hierin missen we kunst en cultuur als basisvaardigheid. Rondom school gaat het kabinet investeren in School en omgeving. Dat is positief. De CultuurConnectie heeft met [zijn brief](#) onder andere op dit punt meer in detail op gereageerd. Ook het investeren in maatschappelijke diensttijd krijgt aandacht. Eerder hebben wij voorgesteld om de maatschappelijke diensttijd ook in culturele en creatieve sector te kunnen vervullen. Die mogelijkheid wordt niet in de brief genoemd.

De brief noemt op verschillende plekken talentontwikkeling, van cultuureducatie tot innovatie. Op talentontwikkeling in de culturele en creatieve sector komt het kabinet volgende zomer uitgebreid terug. Ook in brieven van andere departementen wordt inzet op talent genoemd.

Op het gebied van wetenschap is het kabinet positief over de deelname van Nederlandse organisaties aan Europese projecten. Hoewel dat ook geldt voor de culturele en creatieve sector, wordt dat in de brief niet genoemd. Voldoende middelen in het Europese meerjarig financieel kader ziet de minister als essentieel, evenals voldoende middelen in het toekomstig cultuur en mediaprogramma AgoraEU en het feit dat cultuur en erfgoed opgenomen blijven in het wetenschapsprogramma Horizon.

In de specifieke cultuurparagraaf gaat de minister in op de herziening van het cultuurbestel. Met de aanpassing van de wet op het specifiek cultuurbeleid, van vier naar acht jaar, zet het kabinet 'een eerste stap', zoals Kunsten '92 het ook ziet. Uit de planning blijkt dat de minister eerst met deze aanpassing op de wet komt, voor de zomer. De verdere invulling van het bestel volgt na de zomer. Kunsten '92 zou dit liever in één keer doen: doelstellingen opnemen in de wet.

Bij de herinrichting van Nederland schrijft het kabinet het voorzieningenniveau op orde te willen houden, waarbij het ook aandacht voor heeft voor erfgoed en voor het te bouwen toekomstig erfgoed. Ontwerp speelt hierbij een belangrijke rol volgens de bewindspersoon. Wat betreft AI: dit wordt specifiek in relatie tot eerlijke betaling en circulariteit genoemd. Het zou nog sterker zijn wanneer daarbij de verbinding naar de ministeries van EZK (digitale zaken), V&J (AI) en GGK wordt gemaakt. In de brieven van die departementen komt de relatie naar de culturele en creatieve sector niet voor.

OCW spreekt van bibliotheken en maatschappelijke voorzieningen. Het was nog sterker geweest wanneer de rol rondom weerbaarheid was benoemd die zij en andere culturele organisaties kunnen spelen.

Media

De minister schrijft dat zij werkt aan een integraal mediabeleid, van zowel lokale als landelijke publieke omroep. Er is aandacht voor journalistieke vrijheid. Hierover komt zij in het najaar met een brief aan de Tweede Kamer (gezamenlijk met artistieke en academische vrijheid).

Er wordt ingezet op 'een onafhankelijk, betrouwbaar, pluriform en kwalitatief media-aanbod.' Een 'integraal mediabeleid ten behoeve van een onafhankelijk, betrouwbaar, pluriform en kwalitatief media-aanbod.' Dit 'betekent niet alleen inzet op een sterk aanbod, maar ook op de vindbaarheid en zichtbaarheid van (Nederlandse) content in een medialandschap dat gekenmerkt wordt door een overweldigend aanbod van grote buitenlands platformen.'

In de brief staan tijdpaden en ook welke stappen gezet gaan worden op tot wet- en regelgeving te komen.

Financiële plaatje

Er staan realistische ambities in de brief. Komen we bij de financiële paragraaf, dan missen de middelen om de ambities een impuls te geven. Wanneer dit wordt gecombineerd met: 1. de taakstelling van het kabinet 2. prijsbijstellingen van de rijksoverheid voor cultuur die niet volledig worden doorgevoerd en 3. indexaties van budgetten die niet synchroon lopen met de prijsstijgingen, dan kunnen we spreken van minder publieke middelen voor de culturele en creatieve sector.

EZK Economische Zaken en Klimaat

[Beleidsbrief](#) Economische Zaken en Klimaat: een productieve en weerbare economie, het fundament voor een sterke samenleving

Terwijl in de brief van OCW het potentieel van de culturele en creatieve sector aan de economie genoemd, komt dit verband niet terug in de brief van EZK; de creatieve sector en ontwerpkracht worden niet genoemd. Dat is teleurstellend na de meer dan 20 jaar aandacht voor dit onderwerp.

Er is zowel aandacht voor welvaart als voor welzijn. De brief gaat ook over AI en over financiersinstrumenten voor start ups. Het kabinet wil hierin investeren en komt komende zomer met een voorstel voor een *Nationale Investeringsinstelling (NII)*, ten behoeve van durfkapitaal en om private middelen 'te mobiliseren'. Verder is er focus op vrouwelijke ondernemers en op vereenvoudiging van regels en vermindering van regeldruk. Ook wil het departement werken aan gunstige fiscale maatregelen.

Het kabinet komt voor de zomer met een Talentstrategie, in samenwerking met de ministeries van SZW en OCW. En ook bij dit ministerie komen weerbaarheid als weerbare economie aan bod in relatie tot strategische autonomie langs, met de invalshoeken: protect (beschermen), promote (versterken) en partner (samenwerken).

Het kabinet zet in op het actief bepalen en uitdragen van het Nederlandse standpunt en het beïnvloeden van aanstaande EU-voorstellen op het gebied van Europese digitale soevereiniteit (Cloud and AI Development Act) waarbij publieke waarden en mensenrechten centraal staan.

FINANCIËN

De [beleidsbrief](#) Financiën is zeer kort. Het kabinet gaat kritisch kijken naar fiscale maatregelen zoals 'heffingen' en wil een fiscaal stelsel dat 'werkt voor mensen'. Dit betekent blijvende aandacht voor btw voor cultuur en hoe gewenste fiscale maatregelen vorm gegeven kunnen worden.

BZK Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en V&J Veiligheid en Justitie

De [beleidsbrief](#) van BZK gaat in op de infrastructuur van de samenleving voor weerbaarheid van Nederland, zeker nu de democratie onder druk staat. 'Met het Gemeenschapsfonds zet het kabinet onder meer in op het ondersteunen van ontmoetingsplekken zoals dorpshuizen en verenigingsgebouwen'. Dit [voorstel](#) heeft ook Kunsten '92 - samen met de Maatschappelijke Bondgenoten - voorgesteld aan de formateur.

In de brief van BZK en ook in de V&J [beleidsbrief](#) staat dat men het demonstratierecht onder de loep gaat nemen. De Creatieve Coalitie heeft [gewezen](#) op de risico's van dit wetsvoorstel, omdat dit de rechtszekerheid onder druk zet en een aanzienlijk risico op zelfcensuur veroorzaakt. Voor de zomer komt de minister van BZK met een uitwerking. Het is belangrijk in de gaten te houden dat er geen inperking komt van onze vrijheden.

V&J (CC) schrijft over het tegengaan van antisemitisme en over het belang van meer holocaust-educatie. In de beleidsbrief van V&J geen aandacht voor auteursrechten.

VRO Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

De [beleidsbrief](#) over volkshuisvesting en ruimtelijke ordening schrijft over bouwen van nieuwe woningen '... in steden, aan de randen van dorpen, op nieuwe locaties en door slimmer gebruik van de bestaande voorraad door bijvoorbeeld een laag erop, het splitsen van woningen en het transformeren van bestaande gebouwen'. Dit laatste is in lijn met hoe Kunsten '92 daar samen met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en de Federatie Instandhouding Monumenten naar kijken.

Waar in de beleidsbrief van EZK de ontwerpkracht mist, wordt deze in de VRO-brief wel genoemd. 'Het Rijk zet ontwerpkracht in via de Interdepartementale Ontwerpagenda om samen met medeoverheden kennis te delen, samenhang te creëren en tot innovatieve, breed gedragen oplossingen voor ruimtelijke vraagstukken te komen. Ik zet bijvoorbeeld ontwerpend onderzoek in om te komen tot een nationaal ruimtelijk-economische strategie voor de energie-intensieve haven- en industrieclusters. Hierover kom ik later dit jaar samen met de ministers van KGG, EZ, en IenW naar buiten.' Helaas wordt er geen relatie naar OCW gelegd.

'De coördinerende verantwoordelijkheid voor de klimaataanpak ligt bij de minister van KGG, we werken daarom nauw samen met het ministerie van EZK op dit dossier.' Aandacht voor verduurzaming is belangrijk, gezien de aandacht die er bij de culturele en creatieve sector is: namelijk voor verduurzaming van onze eigen sector en ook de bijdrage die wij op dat punt kunnen leveren aan andere sectoren.

Wat opvalt is dat er in de beleidsbrief van VRO niet veel aandacht is voor omgevingskwaliteit. Daar pleit de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit nadrukkelijk wel voor, hetgeen wij van harte ondersteunen.

VWS Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In de [beleidsbrief](#) van de minister van VWS staat 'Om te komen tot de gezondste generatie investeren we in preventie en welzijn. In het preventiebeleid staat gezondheid voorop. Kinderen moeten in Nederland de kans krijgen gezond op te groeien. En ook volwassenen moeten fysiek en mentaal gezond kunnen leven.' Met [Arts in Health Nederland](#), waar Kunsten '92 een actieve rol in speelt, laten we zien dat er volop kansen zijn voor de samenwerking tussen kunst & gezondheid. Deze relatie wordt niet genoemd in de brief.

BUZA Buitenlandse Zaken

Het interessante van deze [beleidsbrief](#) is dat deze op 24 april was verstuurd, maar weer is 'ingetrokken'. In de versie van de brief die wel beschikbaar is wordt het belang van culturele samenwerking in ieder geval genoemd. Dat kan als winst worden beschouwd gezien de bezuinigingen van het vorige kabinet op onder andere internationaal cultuurbeleid.

KGG Klimaat en Groene Groei

De [brief](#) van Klimaat en groene groei zet in op economische groei, innovatie en strategische autonomie. Vanuit de culturele en creatieve sector (CCS) zien we veel aanknopingspunten, maar valt ook op dat onze sector niet expliciet terugkomt.. En dat terwijl hier juist veel kansen liggen, vooral op het gebied van innovatie. Creativiteit wordt in de brief regelmatig benadrukt als belangrijke factor voor vernieuwing, evenals samenwerking met andere departementen, kennisinstellingen en de maatschappij. Juist daarom is het opvallend dat de link met de CCS ontbreekt. Onze sector is immers de plek waar creativiteit wordt ontwikkeld, toegepast en omgezet in concrete oplossingen. Door deze verbinding explicieter te maken, kan het innovatievermogen nog beter worden benut.

Kansen voor innovatie en transities

Onze sector levert nu al een directe bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Denk aan ontwerpers die werken aan duurzame oplossingen, de ontwikkeling van biobased materialen en innovatieve vormen van circulariteit. Het erkennen van deze rol, en het verder versterken ervan, zou de impact van het beleid aanzienlijk vergroten.

Samenwerking en draagvlak

KGG benadrukt samenwerking met andere departementen en de samenleving. Juist hier kan de CCS een belangrijke rol spelen. Creatieven hebben de kracht om complexe vraagstukken te verbeelden, mensen te inspireren en verschillende perspectieven samen te brengen. Daarmee dragen zij bij aan het creëren van draagvlak voor grote transities.

Aan tafel bij beleidsvorming

Om deze meerwaarde volledig te benutten, is het van belang dat ontwerpers en kunstenaars niet alleen in de uitvoering, maar ook in de beleidsvorming worden betrokken. Door de CCS een plek te geven aan de beleidstafel, kan creatief en ontwerpend denken vanaf het begin bijdragen aan effectiever en innovatiever beleid.

Tot slot, de brief biedt veel aanknopingspunten voor de CCS, ook al wordt deze niet expliciet genoemd. Door onze sector te betrekken als maker, denker en verbinder, zien wij kans voor het kabinet om de ambities op het gebied van innovatie en transities aanzienlijk versterken.

I&W Infrastructuur en Waterstaat

De [beleidsbrief](#) van I&W ('Nederland bereikbaar, schoon, veilig en economisch sterk houden') besteedt in het kader van de herinrichting van Nederland aandacht aan bereikbaarheid van voorzieningen en dit op een duurzame manier. De doelstellingen vanuit het [Programma Duurzame Cultuursector](#) van Kunsten '92 sluiten hier op aan, evenals de [Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones](#), die Kunsten '92 heeft ondertekend.